

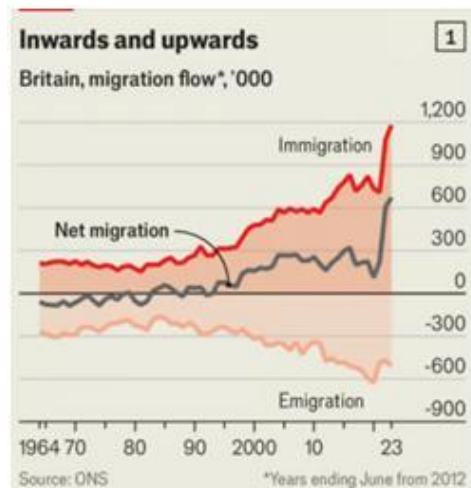
Csikvári F. András:

A bevándorlók integrálása Nagy-Britanniában

Az Economist 2024. március 23-i számának a témával foglalkozó cikke azt állítja, hogy az Egyesült Királyságban a bevándorlók integrálása alapvetően sikeres, és ajánlható más országoknak is. Nagy-Britannia – anélkül, hogy észrevenné – a bevándorlók nemzetévé vált. Külföldi születésű lakóinak aránya magasabb, mint Amerikában. Egy másik meglepetés: a bevándoroltak nagyon jól asszimilálódnak. (*Integration – Britain’s superpower; Migration; A nation of immigrants*) A cikk sok érdekességet és brit tapasztalatot tartalmaz, de bizonyos állításaiban kételkedem.

Három nagy bevándorlási hullám érte el az Egyesült Királyságot. Az első hullám a II. Világháború után a Brit Nemzetközösség országaiból, elsősorban Indiából és a mai Pakisztán területéről érkezett. Mai is a legnépesebb etnikum az indiai. A háború utáni második nagy migrációs hullámot a kontinentális európaiak indították el Nagy-Britanniába. Ez 2004-ben gyorsult fel, amikor nyolc balti és kelet-európai ország csatlakozott az EU-hoz, majd 2014-ben ismét megugrott, amikor feloldották a bolgárokkal és románokkal szembeni korlátozásokat. A lengyelek ma a második legnagyobb külföldön született csoport Angliában és Walesben (az indiaiak után), a románok a negyedik, az olaszok pedig a hatodik legnagyobb csoport. Miután Nagy-Britannia 2020-ban kilépett az EU-ból, megváltoztak a bevándorlási szabályok. A kontinentális európaiakat, akik eddig szabadon mozoghattak és dolgozhattak, ezentúl úgy kezelik, mint mindenki mást. A munkavállalási vízumhoz szükséges fizetési küszöbértékeket csökkentették, így a nem európaiak könnyebben jutnak vízumhoz. Az eredmény a bevándorlás általános növekedése és nagymértékű irányváltás lett. Ha a háború utáni bevándorlás első hulláma a Nemzetközösségből, a második pedig Európából érkezett, akkor a jelenlegi harmadik hullám mindenholnan érkezik.

2022-ben az Egyesült Királyságban 67 228 000 fő élt, ebből 59 597 300, 88,7% volt brit állampolgár. A bevándorló nem azonos az illegális határátlépővel, a "migráncsal". A jelenség itt is ismert, nagy tehertétele a brit társadalomnak, még ha a szám relatíve nem is olyan magas. (Csak érzékeltetésül: Az utóbbi években évente nagyságrendileg 50 ezer migráns érkezett. A menedékkérők száma 35 ezer, az évente átlagosan honosítottak száma 190 ezer.) Az illegális határátlépők jelentős része nem tekinthető jogos menedékkérőnek, a brit kormány szerződést szeretne kötni Ruandával - 6500 km-re van Angliától -, hogy vegyék át ezeket az embereket. És itt néhány érdekes mondat a cikkből: "Tény, hogy a menedékjogot leszámítva Nagy-Britannia nagyon jól kezeli a bevándorlást". "A menedékkérők nem alkalmazkodnak olyan jól, mint mások, valószínűleg azért, mert a kormány hotelekbe zsúfolja őket, és megakadályozza őket abban, hogy dolgozzanak, amíg lassan elintézi az ügyük tárgyalását. Az állam a bürokráciában sem jó. A belügyminisztérium híresen inkompetens."

Akkor ki is a bevándorló? Az Egyesült Királyságban tartózkodó azon személyek összessége, akiknek hosszabb távú tartózkodási joguk van az országban. Ezek a személyek vízummal tartózkodnak az Egyesült Királyságban; diákok, munkavállalók, vállalkozók, családi vízummal ott tartózkodók és még sok alfajuk van. Egy pontozásos vízum kiadási rendszer van érvényben, ha az igénylő elér egy bizonyos pontszámot, akkor egy meghatározott időre vízumot kap. (Erősen számít természetesen a nyelvtudás, hogy hiányszakmába jön-e az illető, vagy ha már eleve van leendő munkáltatója.)

Látható, hogy az Egyesült Királyság bevándorlási problémái teljesen másak, mint Európa egyéb országaé. Vannak országok Európában, ahol ma nem az a fő probléma, hogy hogyan integrálják be a bevándoroltakat, hanem, hogy hogyan állítsák helyre a migránsok által felbolygattott rendet, teremtsenek élhető környezetet az állampolgáraik számára. Tipikusan ilyen ország Svédország. [Elgondolkodtató, hogy az Economist miért mossa össze e kétféle migrációt.]

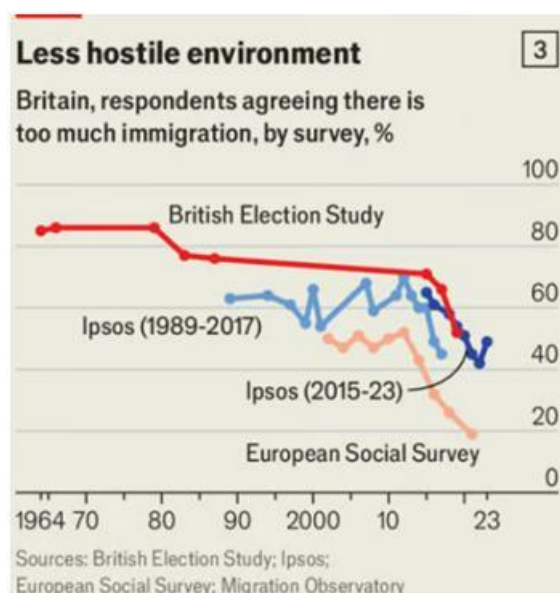
Ettől függetlenül vannak olyan tapasztalatok a bevándorlókkal Nagy-Britanniában, amelyekre nagyon is érdemes odafigyelni, még ha eleve egy nagy előnnyel indulnak is: ez a nyelv. Minden újonnan érkezőnek van minimális angol tudása, és ha már ott van, gyorsan és szívesen sajátítja el az angolt. Ez egyáltalán nincs így sok más országban.

Az Economist szerint a további körülmények segítik a beilleszkedést:

a.) A brit munkaerőpiac rugalmas. Európa többi részével összehasonlítva a munkaerő-felvétel és -elbocsátás egyszerű, még a rendszeres szerződéssel foglalkoztatottak esetében is. Ez segíti a bevándorlókat abban, hogy gazdaságilag megvethessék a lábukat, ami minden mást megkönnyít azután.

b.) Az ország másik előnye az emberek hozzáállása e kérdéshez. A britek nyitottak. A World Values Survey felmérése szerint mindössze 5%-uk mondta azt, hogy ellenezné, ha egy bevándorló mellett lakna. [Azért a kép nem ilyen egyszerű. "A britek összességében hívősek, már-már lelketlenek mindezzel kapcsolatban. A közvélemény-kutatások azt mutatják, hogy lényegesen többen szeretnék, ha kisebb mértékű lenne a bevándorlás, mint fordítva. Az Ipsos 2023 szeptemberében 48%-ra és 22%-ra tette az arányokat, míg további 22% szerint a bevándorlás szintjének változatlanul kellene maradnia. A lakosság véleménye nagyjából egyenlően oszlik meg abban a kérdésben, hogy a bevándorlás jó vagy rossz volt-e Nagy-Britanniának." (Ez is idézet a cikkből.) Érdekes módon a Brexit után jelentősen nőtt a bevándorlás elfogadottsága.

Ez valószínűleg összefügg azzal, hogy nagyon sok, az EU-ból származó ipari munkás távozott.]

c.) A bevándorlók nem gettósodnak. Ennek okát nem tudjuk pontosan. [Ahol viszont gettók vannak, ott problémák is vannak. A múlt hónapban Rochdale-ben, ahol egyetlen etnikum, pakisztániak élnek, Gáza miatti dühükben egy muzulmán extremistát, George Galloway-t választották meg képviselőnek, Rishi Sunak miniszterelnök, aki egyébként indiai származású, rögtön aggódó beszédet mondott, féltve a brit demokráciát az iszlám szélsőségesektől és a szélsőjobbtól egyaránt.]

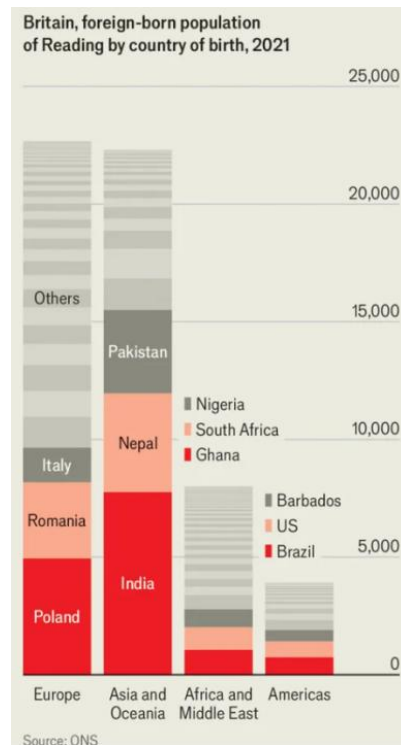
d.) A bevándorlók gyermekei legalább olyan jól tanulnak, mint az őslakosok. Ez például Svédországban, vagy Németországban is elképzelhetetlen. Ennek a fő oka a bevándorlók összetételében van. [Motiváltabbak, másrészt a bevándorlók gyermekei kevésbé szegények Nagy-Britanniában, mint Európa más részein.]

A cikk jó példának hozza fel Reading városát. Ebben a 174 000 lakosú városban, London központjától 60 km-re (38 mérföldre) nyugatra, a lakosság rendkívül sokszínű. [15 évvel ezelőtt a városban állítólag 150 féle anyanyelvű ember lakott.] A külföldön születettek egyharmadát teszik ki a teljes lakosságnak.

Readingnek van egy nagy kórháza (a Royal Berkshire), egy növekvő egyeteme és egy sor IT-cége, amelyek profitálnak a város közelségéből a Heathrow repülőtérhez és az m4-es autópályához.

A kórház és a hozzá tartozó NHS trust (Nemzeti Egészségügyi Központ) 1800 nem brit állampolgárt foglalkoztat, a legnagyobb csoportot a filippínók, indiaiak, nigériaiak, kenyaiak és portugálok alkotják. Speciális az ápolónők helyzete: jobb bért kaphatnának az USA-ban, de itt egy kozmopolita városban a családi élet megteremtésének lehetőségét kapják, ezért maradnak. [A kormány a növekvő migrációtól megijedve a közelmúltban megnehezítette sok bevándorló munkavállaló számára, hogy családot hozzon magával. Az egészségügyi dolgozók azonban mentesülnek az új korlátozások alól.]

A cikk azzal fejeződik be, hogy azoknak, akik a tömeges és rendezetlen bevándorlásról beszélnek, el kellene jönniük Readingbe. "Ha ez a város kudarc, jó lenne tudni, milyen a siker." [Ellenkezőleg, pontosan tudjuk, hogy milyennek kellene lennie, csak elhinni nem tudjuk, hogy lehet. Ma még legalábbis...]

Bp, 2024 április